

Fractieverantwoording GroenLinks Eerste Kamer 2014

Ook dit jaar kruisten onze senatoren de degens met (leden van) het kabinet over de invulling van de voor GroenLinks zo cruciale begrippen duurzaamheid en solidariteit. Dat leverde soms harde botsingen op, bijvoorbeeld over de decentralisatie van de zorg en over natuur- en milieubescherming. Soms leidde het tot overeenstemming, bijvoorbeeld bij het onderwijsakkoord, waardoor GroenLinkse programmapunten konden worden gerealiseerd.

De portefeuillevverdeling van de fractie ziet er als volgt uit:

Tof Thissen: fractievoorzitter en woordvoerder Algemene Zaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volksgezondheid, Beroepsonderwijs, Media, fractievoorzittersoverleg;

Tineke Strik: vicefractievoorzitter en woordvoerder Europa tevens voorzitter vaste EK-commissie Europese Zaken-, Veiligheid/Politie, Immigratie/Asiel, Integratie, Sociale Zaken (arbeidsrecht), Buitenlandse Zaken, JBZ-Raad, Strafrecht en privacy;

Marijke Vos: fractiesecretaris en woordvoerder Economische Zaken, Energie, Landbouw, Innovatie, Voedselkwaliteit, Natuurbeheer, Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening, Parlementair Onderzoek;

Margreet de Boer: fractiepenningmeester en woordvoerder Binnenlandse Zaken, Volkshuisvesting, Gemeenten en Provincies, Mensenrechten, Financiën, Belastingen, Bestuursrecht, Civiel Recht;

Ruard Ganzevoort: woordvoerder Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid, Koninkrijksrelaties/ Caribisch Nederland, Defensie, Ontwikkelingssamenwerking, Verzoekschriften.

Provincieverdeling: Groningen, Friesland - Margreet; Drenthe, Flevoland, Utrecht - Ruard; Overijssel, Gelderland - Tineke; Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland - Marijke; Noord Brabant, Limburg - Tof.

Gedurende het afgelopen jaar hebben de fractieleden onder meer hun bijdrage geleverd aan de hieronder genoemde commissies:

Binnenlandse Zaken, Hoge Colleges van Staat, Algemene Zaken en Huis der Koningin

Algemene Politieke Beschouwingen - In zijn laatste Algemene Politieke Beschouwingen kaartte Tof Thissen het wantrouwen aan dat de Rijksoverheid met haar beleid uitstraalt naar lokale overheden, maatschappelijke partners en burgers. Thissen wil niet dat de overheid van alles en nog wat over ons opslaat en ons voortdurend bespiedt. Hij pleit voor een samenleving waarin vertrouwen en waardering centraal staan.

Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand - Elektronische dienstverlening en de overheid: een ongemakkelijke combinatie. Reden te meer voor Margreet de Boer om bij dit wetsvoorstel met klem aan te dringen op de professionele uitvoering van de digitalisering van overheidsdiensten.

Wet huis voor de klokkenluiders - Namens GroenLinks benadrukte Marijke Vos het belang van klokkenluiders. Ze kunnen nauwelijks worden overschat, maar hun publieke waardering laat sterk te wensen over. Vaak zijn het uiteindelijk klokkenluiders zelf die de rekening moeten betalen voor het aan de kaak stellen van misstanden binnen het bedrijfsleven of de overheid. Het Huis voor de Klokkenluiders moet daarin verandering brengen: het adviseert klokkenluiders en oordeelt over concrete zaken. De onafhankelijkheid van het Huis voor de Klokkenluiders komt daarmee echter in het geding. Marijke Vos heeft de initiatiefnemers daarom opgeroepen deze weeffout snel te

herstellen. De initiatiefnemers, waaronder GroenLinks Tweede-Kamerlid Linda Voortman, hebben dit verzoek in beraad genomen.

Wet weigerambtenaar - Met steun van GroenLinks is het wetsvoorstel aangenomen waardoor ambtenaren van de burgerlijke stand niet langer mogen weigeren om echtparen van hetzelfde geslacht in de echt te verbinden. Daarmee is een belofte ingelost uit het Roze Stembusakkoord dat tijdens de Tweede-Kamerverkiezingscampagne van 2012 tot stand is gekomen. In de Eerste Kamer probeert Margreet de Boer steeds druk te zetten op uitvoering van dit Roze stembusakkoord; het laatste onderdeel - afschaffing van de enkele feitconstructie - staat voor februari 2015 gepland.

Wonen - In haar bijdragen op het gebied van wonen is de beschikbaarheid van voldoende betaalbare huurwoningen voor Margreet de Boer een doorlopend speerpunt. Eerder vroeg ze daarvoor aandacht bij de inkomensafhankelijke huurverhoging en de verhuurderheffing; afgelopen jaar stelde ze schriftelijke vragen aan minister Blok bij het nieuwe woningwaarderingssysteem. GroenLinks heeft tegen de verlenging en uitbreiding van de Rotterdamwet gestemd; deze wet maakt het onder meer mogelijk mensen met een uitkering een huisvestingsvergunning te weigeren.

Economische Zaken

Ontzorgmodel zonnestroom - Tot voor kort was het mogelijk om zonnestroom op je eigen dak op te wekken, alleen voor eigen gebruik ('achter de meter'), en vrijstelling van energiebelasting te krijgen, ook al had een derde partij de panelen op je dak gelegd en was die derde partij de eigenaar van de panelen. Veel particulieren, maar ook scholen maakten hiervan gebruik en het werd een steeds groter succes. Té groot, vond minister Kamp, en hij besloot de vrijstelling van energiebelasting in deze situaties af te schaffen. Marijke Vos wist eind 2013 de Eerste kamer mee te krijgen in haar voorstel om de vrijstelling van energiebelasting te handhaven. Zeker zolang het aandeel duurzame energie nog zo gering is in Nederland, is het onzinnig om een succesvolle ontwikkeling af te kappen, vindt zij. Minister Kamp beweert dat de motie-Vos onuitvoerbaar is. Vos is daar zelf allerm minst van overtuigd en blijft zich verzetten tegen deze ingreep van de minister.

Programmatistische aanpak stikstof - Het kabinet wil bij monde van staatssecretaris Dijkzma meer ruimte geven voor groei van bedrijven en activiteiten die stikstof uitstoten. Doordat in Nederland op vele plaatsen te veel stikstof wordt uitgestoten, mogen bedrijven niet groeien en zitten 'op slot'. Het kabinet denkt dit op te lossen met stikstofbeperkende maatregelen, en wil de winst die ze verwacht in de toekomst nu alvast gebruiken om bedrijven toe te staan wél te groeien. Marijke Vos heeft dit scherp bekritiseerd, dit is gokken op de toekomst ten koste van belangrijke en kwetsbare natuur in Nederland. Het is te gek voor woorden dat intensieve veehouderij mag groeien in gebieden die zwaar overbelast zijn, zoals de Peel. Ook heeft zij de groei in de melkveehouderij aan de orde gesteld, die zich dreigt te ontwikkelen tot een steeds meer industriële veehouderij met koeien die nauwelijks meer buiten komen, en die tot steeds meer schade aan natuur en milieu leidt. Ook de nieuwe Melkveewet die binnenkort in de Eerste Kamer wordt behandeld gaat in deze richting en zal scherp bekritiseerd worden door GroenLinks.

EU Kader Klimaat en Energie 2030 en Europese richtlijn energie-efficiëntie - Marijke Vos heeft de weinig ambitieuze opstelling van het Nederlandse kabinet in de onderhandelingen over nieuwe Europese afspraken over klimaat en energie aan de kaak gesteld. Zo heeft Nederland lange tijd een hogere ambitie van de Europese Commissie voor 30% energiebesparing in 2030 afgeremd en volgehouden dat 25% voldoende is. Ook weigerde het kabinet zich hard te maken voor hogere CO2 reductie en grotere ambitie op het gebied van duurzame energie. Marijke stelde de perversiteit van het

emissiehandelssysteem ETS aan de kaak, waarin de winst door meer energiebesparing en duurzame energie gebruikt kan worden voor meer CO2 uitstoot elders in de industrie. Samen met de PvdA heeft GroenLinks het initiatief genomen voor een debat over de EU richtlijn energie-efficiëntie. GroenLinks bekritiseert de magere resultaten van het energiebesparingsbeleid in Nederland en ziet veel kansen in de industrie, vervoer en gebouwde omgeving.

Beleidsdebat Innovatie - In een debat over het Innovatiebeleid van het kabinet heeft Marijke Vos ervoor gepleit om groene innovatie leidend te laten zijn. Een motie die het kabinet vroeg om een plan van aanpak voor versterking en versnelling van groene innovatie sneuvelde helaas met 1 stem verschil.

Nb. Het debat over energie-efficiëntie zal op 10 februari 2015 plaatsvinden.

Europese Zaken, Buitenlandse Zaken en KOREL

Europese Beschouwingen - Tineke Strik heeft in 2014 een bezoek gebracht aan Marokko om zich op de hoogte te stellen van de behandeling van migranten. Alle organisaties verklaarden over structurele mishandeling, deportaties en gebrek aan toegang tot een asielprocedure of voorzieningen. Migranten die over de hekken naar Spanje weten te klimmen, worden door Spanje zonder enig onderzoek weer overgedragen aan de Marokkaanse autoriteiten. Tineke heeft hier bij de Europese Beschouwingen aandacht aan besteed en minister Timmermans gevraagd welke maatregelen de EU neemt om te zorgen dat Marokko de mensenrechten niet meer schendt. Volgens Tineke is de EU medeverantwoordelijk voor deze mensenrechtenschendingen, omdat migranten door de afspraken tussen de EU en Marokko vast komen te zitten in dat land; hetzelfde gebeurt in andere transitlanden. De minister heeft daar in een tweetal brieven op gereageerd. Tineke Strik gaat in 2015 namens de Raad van Europa nader onderzoek doen naar de situatie voor migranten in de transitlanden en zal hier ook bij de Nederlandse regering op terugkomen.

Tijdens de Europese Beschouwingen heeft Tineke Strik met een motie de Nederlandse regering opgeroepen zich meer in te spannen voor de opvang van Syrische vluchtelingen, ook op EU-niveau. Minister Timmermans antwoordde dat hij de motie alleen kon ondersteunen als Tineke louter doelde op opvang in de regio. Nadat zij had duidelijk gemaakt dat de Europese landen ook zelf hun deel moeten nemen in de opvang, raadde Timmermans de motie af en trok de PvdA-fractie haar steun in. Als gevolg daarvan werd de motie, die wel gesteund werd door CDA, SP, D66, CU en PvdD, verworpen. Verder stonden de Europese Beschouwingen vooral in het teken van het Oostelijk partnerschap, de bezetting van de Krim door Rusland en de spanningen tussen Oekraïne en Rusland. Ter voorbereiding van dit debat had de commissie Euza onder leiding van Tineke een werkbezoek gebracht aan de EU instellingen in Brussel.

Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking - Bij deze onderwerpen is er vaak weinig wetgeving te bespreken, maar des te meer zijn er beleidsdiscussies. Tineke Strik (Buitenlandse Zaken) en Ruud Ganzevoort (Defensie en Ontwikkelingssamenwerking) houden de vinger aan de pols bij thema's als de verhouding tussen defensie enerzijds en diplomatie en ontwikkelingssamenwerking anderzijds, de relatie tussen handel en ontwikkelingssamenwerking, internationale wapenhandel, internationale mensenrechten enzovoorts. Ook waren ze in het afgelopen jaar weer aanwezig bij de ontvangst van verschillende internationale delegaties, zoals van de Chinese senaat.

KOREL - de commissie Koninkrijksrelaties behartigt de relatie tussen de vier landen van het Koninkrijk (Nederland, Curaçao, Aruba, Sint Maarten) en de relatie met de drie eilanden van Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius, Saba). In de relatie met de andere landen spelen vooral vraagstukken van goed bestuur en overheidsfinanciën en de vraag hoe we ons als landen onderling verhouden. In Caribisch Nederland gaat het vooral

over de vraag hoe Nederland verantwoordelijkheid neemt voor de leefomstandigheden van de inwoners daar. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over het onderwijs, de zorgverzekering en de kieswet. In het afgelopen jaar is ook veel gesproken over de voorbereiding van de evaluatie van de in 2010 ingevoerde staatkundige structuur.

Financiën

Algemene financiële beschouwingen - Het financiële beleid moet groener en eerlijker. Die stelling bepleitte Margreet de Boer tijdens de jaarlijkse Algemene financiële beschouwingen. Zij uitte haar zorgen over de beschikbaarheid van voldoende financiële middelen voor gemeenten om na de decentralisaties de noodzakelijke zorg te kunnen blijven leveren. Ook miste Margreet de Boer in de Miljoenennota iets over duurzaamheid en groene groei. Het kabinet zet vol in op economische groei, maar kan of wil niet aangeven hoe ervoor gezorgd wordt dat deze groei groen zal zijn. En natuurlijk stelde GroenLinks ook eerlijker belastingen weer aan de orde door ook hier weer te pleiten voor het zwaarder belasten van grote vermogens en het tegengaan van belastingontwijking door met name multinationals.

Belastingplan - De plenaire behandeling van het Belastingplan 2015 vond plaats na de sluitingsdatum voor de inzending van de congresstukken, maar ook hierbij is de inzet van GroenLinks weer: groener en eerlijker.

Financiële sector en aanpak topinkomens - De verschillende voorstellen van dit kabinet om de financiële sector beter te reguleren en de topinkomens in Nederland verder te normeren worden door GroenLinks ondersteund.

Fiscaal verdragsbeleid en belastingontwijking - In januari 2014 wijdde de Eerste Kamer een beleidsdebat aan het fiscaal verdragsbeleid van Nederland. In haar bijdrage vroeg Margreet de Boer om verdergaande stappen van de regering om een einde te maken aan het faciliteren van belastingontwijking door Nederland. Ook benadrukte zij dat het ministerie van Ontwikkelingssamenwerking nauwer betrokken zou moeten worden bij het opstellen van belasting-, investerings- en handelsverdragen, net als vakbonden, mensenrechtenorganisaties en andere NGO's.

Immigratie en Asiel / JBZ-Raad

Wetsvoorstel 'herschikking asielgronden' - Door dit wetsvoorstel worden twee gronden voor bescherming afgeschaft. Tineke Strik heeft twee belangrijke successen voor kwetsbare asielzoekers behaald. Haar motie die de regering oproept om de bescherming van getraumatiseerde asielzoekers in stand te houden, is breed aangenomen in de Kamer en uitgevoerd door de staatssecretaris. Ook de motie om gezinshereniging ook toe te staan voor kinderen van vluchtelingen die na de vlucht van hun ouder(s) meerderjarig zijn geworden, is inmiddels uitgevoerd.

Verruiming bevoegdheden vreemdelingtoezicht - In 2014 zijn twee wetsvoorstellen aangenomen die de privacy van migranten vergaand aantasten: ambtenaren mogen voortaan de woning van een migrant zonder diens toestemming doorzoeken, als zij dat nodig vinden om zijn identiteit vast te stellen. Ook zijn bezittingen mogen daarvoor worden onderzocht.

Gebruik biometrie bij identificatie vreemdelingen - De andere wet regelt dat in een centrale databank de vingerafdrukken en een digitale pasfoto van alle migranten worden bijgehouden. Hoewel deze databank formeel alleen tot doel heeft identiteitsfraude tegen te gaan, krijgt een officier van justitie ook toegang voor ander strafrechtelijk onderzoek. Tineke Strik wees erop dat deze ongelijke behandeling zal leiden tot stigmatisering en etnische profilering. Ze heeft met een motie een evaluatie van deze wet afgedwongen, waarbij de effectiviteit en de inbreuk op de privacy moeten worden afgewogen.

Daarnaast heeft ze samen met Willem Witteveen succesvol geijverd voor verkorting van de bewaartermijn van 10 naar 5 jaar.

Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening

Blankenburgtunnel - Marijke Vos heeft het initiatief genomen voor een mondeling overleg met minister Schultz over de onderbouwing van de keuze voor de Blankenburgtunnel. Dit resulteerde in de toezegging van de minister om de Kamer een nadere reactie te sturen op de cijfers van de provincie Zuid-Holland, en de berekeningen en alternatieven van de Zuid-Hollandse Milieufederatie en Natuurmonumenten. De brief van de minister was voor de commissie IMRO aanleiding om te besluiten zich bij een volgende gelegenheid te verdiepen in Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse (MKBA) van infrastructurele projecten.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Wet afschaffing verplichte maatschappelijke stage - GroenLinks steunde het voorstel om de verplichte maatschappelijke stage af te schaffen. Deze stage is een goede manier voor jongeren om maatschappelijk bewustzijn te vergroten en werkervaring op te doen, maar de keuze voor de inhoud van lesprogramma's moet primair bij scholen komen te liggen.

Bezuinigingen op Cultuur - Ruard Ganzevoort heeft in debatten en bij mondeling en schriftelijk overleg veelvuldig en gedetailleerd gevraagd naar de effecten van de cultuurbezuinigingen. Uiteindelijk heeft de minister toegezegd om in kaart te laten brengen waar witte vlekken ontstaan in het cultuurlandschap.

Bibliotheekwet - De nieuwe bibliotheekwet regelt de verhouding tussen de lokale fysieke bibliotheek en de nationale digitale bibliotheek. GroenLinks steunde deze wet maar vroeg wel aandacht voor de toegankelijkheid, de privacy bij het koppelen van lidmaatschappen en de niet helder gedefinieerde culturele taak van de lokale bibliotheken.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Wetsvoorstel hervorming kindregelingen - Tof Thissen constateert dat het wetsvoorstel een afwijkende definitie bevat van 'alleenstaande ouder', waardoor alleenstaande ouders aangewezen zullen worden op de bijzondere bijstand om een koopkrachtdaling van bijna 15 procent op te vangen. Minister Asscher van SZW vindt dat gemeenten het maar moeten oplossen. Tofs motie om deze fout te repareren is verworpen.

Wet maatregelen wet werk en bijstand - Staatssecretaris Klijnsma legt gemeenten te veel verantwoordelijkheden op zonder hen daadwerkelijk in staat te stellen die verantwoordelijkheden te nemen. Dat verwijt maakte Tof Thissen bij de behandeling van de herziening van de bijstandswet, waaronder voortaan ook jongeren met een arbeidshandicap vallen. "Laat eens los en vertrouw gemeenten," aldus Thissen. De regering kon niet aangeven wat de nieuwe Wwb aan nieuwe werkgelegenheid zal opleveren. Een motie om de mantelzorgboete een jaar uit te stellen, werd gesteund door GroenLinks. Thissen hoopt dat van uitstel afstel komt. "Dit kabinet is kampioen in het vooruitschuiven van moeilijke kwesties," verzuchtte hij.

Wetsvoorstel werk en Zekerheid - Tof Thissen daagde minister Asscher uit om uit te leggen wat de Wet werk en zekerheid oplevert. Deze wet verleidt werkgevers niet om meer banen te creëren en meer mensen in dienst te nemen. Waar blijft bijvoorbeeld de belofte om 125.000 mensen met een beperking in het vooruitzicht te stellen dat er voor hen banen komen? Het ontslagrecht wordt complexer en er is geen zicht op vermeerdering van het aantal vaste banen. Werknemers, werkzoekenden en de meest kwetsbare leden van de beroepsbevolking zijn de dupe. De Eerste-Kamerfractie van GroenLinks vroeg minister Asscher ons te overtuigen van het tegendeel.

Nieuw pensioenfonds – Kabinet Rutte II probeert een nieuw pensioenstelsel uit de grond te stampen. In dat nieuwe stelsel moet wat GroenLinks betreft de onderlinge solidariteit tussen jong en oud en arm en rijk centraal staan. Iedereen in Nederland moet een goed pensioen kunnen opbouwen. De plannen van dit kabinet zorgen er echter voor dat het voor jonge mensen en mensen met een laag inkomen veel moeilijker wordt om voldoende pensioen op te bouwen. Vooral mensen met een hoog inkomen profiteren van de kabinetsplannen. GroenLinks streeft naar een eerlijke, houdbare pensioenregeling die iedereen voldoende keuzevrijheid laat.

Wet herziening export kinderbijslag - Deze wet voorziet erin dat ouders geen kinderbijslag meer ontvangen voor het levensonderhoud van kinderen die buiten Nederland wonen. Naast principiële bezwaren (inbreuk op de keuzevrijheid van ouders), maakte Tineke Strik ook een aantal juridische bezwaren. Vooral het stoppen van de export naar Turkije leidt tot een schending van een verdrag tussen Turkije en Nederland, en van het associatieverdrag tussen Turkije en de Europese Gemeenschap. Op haar aandringen heeft Minister Asscher opnieuw advies gevraagd aan de Raad van State. Ondanks dat kritische advies besloot een meerderheid van de Kamer toch voor de wet te stemmen. Tineke Strik waarschuwde dat de rechter de wet buiten toepassing moet laten. Nog maar kort daarvoor hadden rechters ook de invoering van het woonlandbeginsel al tegengehouden. Ook riep ze Minister Asscher op om het verdrag met Marokko niet op te zeggen, omdat dit de samenwerking zal beschadigen.

Veiligheid en Justitie

Privacy - N.a.v. de Snowden-affaire heeft de Eerste Kamer zich uitgebreid gebogen over de wijze waarop Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten persoonsgegevens vergaren, opslaan en delen met andere organisaties of landen. Tineke Strik nam deel aan de voorbereiding van een openbare hoorzitting hierover, en aan het debat met minister Plasterk en staatssecretaris Teeven. Op haar voorstel heeft de Kamer daarna de toezichthouders op de AIVD en MIVD uitgenodigd om te controleren of Plasterk dit toezicht adequaat heeft georganiseerd.

Staat van de Rechtsstaat - In maart 2014 organiseerde de Kamer een openbare hoorzitting over de Staat van de Rechtsstaat, die de basis vormde voor een debat met minister Opstelten en Plasterk en staatssecretaris Teeven. Tijdens dit debat diende Tineke Strik twee moties in, die beide met brede steun werden aangenomen: de ene motie droeg de regering op om over te gaan tot snelle ratificatie van drie aanvullende protocollen bij mensenrechtenverdragen, die burgers een individueel klachtrecht geven. Het gaat om het Kinderrechtenverdrag, Gehandicaptenverdrag en het Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten. Tot nu toe kunnen burgers de Nederlandse regering niet aanklagen als zij vinden dat hun rechten uit deze verdragen niet worden gewaarborgd. De tweede motie roept de regering op om bij de plannen tot bezuiniging op de rechtsbijstand en de griffierechten steeds de toegang tot de rechter voor iedereen te waarborgen. De regering is van plan om 80 miljoen te bezuinigen op de rechtsbijstand, wat vooral de mensen met lage inkomens de toegang tot de rechter zal belemmeren. In een hoorzitting over deze plannen verklaarden advocaten en rechters zich faliekant tegen deze plannen. In een debat over de justitiebegroting zal Tineke Strik zich daar opnieuw tegen keren.

Wet Elektronische detentie - Staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie stelde voor om de geleidelijke re-integratie van gedetineerden te vervangen door een plotselinge overgang van detentie naar elektronische detentie. Hierdoor kunnen gedetineerden niet meer geleidelijk wennen aan hun vrijheid. Bij gebrek aan fatsoenlijke reclasseringstrajecten voorzien alle professionals in het veld grote problemen, zo maakte Tineke Strik duidelijk. Dit wetsvoorstel werd dan ook uiteindelijk door de Eerste Kamer verworpen.

Wetsvoorstel forensische zorg - Dit voorstel beoogt de psychiatrische en psychologische hulpverlening in detentie te verbeteren, maar Tineke Strik uitte haar ernstige twijfels of dat met dit voorstel zou gebeuren. Het voorstel gaat namelijk gepaard met een enorme bezuiniging op deze zorg, terwijl een groot deel van de gedetineerden psychiatrische problemen heeft.

Met name voor tbs-patiënten in de longstay-afdelingen dreigt door versobering en het verlies van contact- en behandelmogelijkheden een groot risico op terugval. Daarnaast bekritiseerde Tineke de doorbreking van het medisch beroepsgeheim. Het verzet vanuit de Eerste Kamer was zo breed, dat staatssecretaris Teeven vroeg om het voorstel aan te houden.

Wijziging van de Opiumwet (growshops) - Namens GroenLinks verzette Margreet de Boer zich tegen de strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen voor het telen van wiet. Wie had moeten weten dat de spullen die hij of zij verkoopt gebruikt gaan worden voor wietteelt wordt met deze wet strafbaar. Eigenlijk komt het er op neer dat naïviteit strafbaar gesteld wordt, zo concludeerde Margreet.

Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche - Bij de behandeling van deze wet heeft Tineke Strik met een aangenomen motie afgedwongen dat het wetsvoorstel zou worden gehalveerd: de registratieplicht voor prostituees moest eruit, zodat alleen een vergunningstelsel voor prostitutiebedrijven zou overblijven. De registratieplicht zou ongeregistreerde prostituees namelijk strafbaar maken, en daardoor juist extra kwetsbaar voor uitbuiting. Registratie op zich biedt geen enkele garantie voor vrijwilligheid. Minister Opstelten heeft de aanpassing doorgevoerd en het voorstel voor het vergunningstelsel inmiddels opnieuw bij het parlement ingediend.

Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis - Het wetsvoorstel dat het makkelijker maakt om verdachten in voorlopige hechtenis te plaatsen, is aangenomen in de Eerste Kamer, met een tegenstem van GroenLinks. Tineke Strik maakte duidelijk dat voorlopige hechtenis echt noodzakelijk moet zijn, bv bij vluchtgevaar, gevaar voor recidive of als het nodig is voor het strafrechtelijk onderzoek. De verdachte is immers nog niet veroordeeld. Dit wetsvoorstel maakt van voorlopige hechtenis eigenlijk een soort extra straf.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

GRECO – De Group of States against corruption (GRECO) van de Raad van Europa heeft het Nederlandse parlement opgeroepen om integriteit beter te verankeren. De Eerste-Kamerfractie van GroenLinks heeft de oproep van GRECO van harte onderschreven. Dat leidde tot de vaststelling van een integriteitsprotocol voor senatoren van GroenLinks (zie bijlage).

Jeugdwet - De Eerste-Kamerfractie van GroenLinks heeft tegen de invoering van de Jeugdwet gestemd. De zorgen van de fractie over de geplande bezuinigingen die met de invoering van de wet gepaard gaan, zijn te groot om te kunnen instemmen. GroenLinks heeft een voorstel gedaan om een financieel vangnet te organiseren voor gemeenten wanneer die ondanks zorgvuldig beleid toch in de problemen komen door onverwachte kosten. De coalitiepartijen hebben dit voorstel echter verworpen. Daarmee komen alle risico's bij gemeenten, wat de fractie van GroenLinks onaanvaardbaar vindt. Alles afwegend heeft de fractie tegen deze wet gestemd.

Wet langdurige zorg - Deze wet was de laatste van de ingrijpende decentralisatiewetten die per 1 januari 2015 in werking moeten treden. 'Kunst- en vliegwerk', zo noemde Ruud Ganzevoort dit wetgevingstraject. Want het kabinet wilde van geen uitstel weten, ondanks dat veel mensen die aangewezen zijn op professionele zorg nog kort voor de invoeringsdatum niet wisten of de zorgverlening gegarandeerd is. Daarom kon GroenLinks geen verantwoordelijkheid nemen voor de invoering.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 - GroenLinks onderschrijft de uitgangspunten van deze wet van harte, maar de enorme bezuinigingen waarmee de invoering van deze wet gepaard zal gaan doet het ergste voor de kwaliteit van zorg vermoeden, zo stelde Tof Thissen. Hij beschreef de noodzaak van een solidaire, humane samenleving die omziet naar wie kwetsbaar is met een overheid die grond biedt onder de voeten voor iedereen die naar vermogen mee wil doen. Maar daar is budget voor nodig. Bij het ontbreken daaraan zal de WMO velen die aangewezen zijn op professionele zorg in de kou zetten. Daar past GroenLinks voor.

Winstuitkering in de Zorg en Verticale Integratie (art 13) - Deze twee wetsvoorstellen zijn behandeld nadat dit verslag is ingeleverd. Ze gaan over de marktwerking in de zorg en over het beperken van de vrije artskenkeuze. GroenLinks verzet zich tegen beide en vindt dat het in de zorg primair moet gaan om de relatie tussen de patiënt en de zorgverlener.

Andere activiteiten

Op 11 oktober 2014 maakte **Tof Thissen** in het radioprogramma Tros Kamerbreed bekend dat hij zich niet herkiesbaar stelt als Eerste-Kamerlid. Thissen heeft GroenLinks 24 jaar vertegenwoordigd als gemeenteraadslid, wethouder en sinds 2004 als senator. Bij de Eerste-Kamerverkiezingen in 2007 en 2011 was hij lijsttrekker.

In juni 2014 heeft het parlement van de Raad van Europa de resolutie van **Tineke Strik** met brede steun aangenomen. De resolutie is gebaseerd op haar alarmerende rapport *The Left to die boat, actions and reactions*, over de wijze waarop de EU de redding van bootvluchtelingen op de Middellandse Zee coördineert. In dit rapport gaat zij na op welke wijze gevolg is gegeven aan haar aanbevelingen van de resolutie *Lives lost in the Mediterranean Sea: who's responsible*. Tineke constateert dat de situatie alleen nog maar urgenter is geworden door de explosieve vluchtelingencrisis. Als gevolg van de oorlog in Syrië en de militaire dictatuur in Eritrea proberen veel vluchtelingen Europa te bereiken, terwijl de EU haar landgrenzen steeds verder heeft vergrendeld. Veel vluchtelingen zijn daarom aangewezen op mensensmokkelaars en gevaarlijke routes via de zee. Italië heeft in 2014 met haar grootscheepse reddingsoperatie Mare Nostrum 160.000 mensen gered. Als Mare Nostrum eind 2014 eindigt, vallen we weer terug in de situatie waarin lidstaten en commerciële schepen weggijken, en mensen hun vlucht met de dood moeten bekopen. Het enige antwoord van de EU is nog meer grenscontroles en migranten tegenhouden in de regio's en transitlanden. Op voorstel van Tineke Strik heeft het parlement van de Raad van Europa o.a. opgeroepen tot een veiliger overkomst van vluchtelingen naar Europa (via de VN, of via humanitaire visa's), en tot meer solidariteit met de buurlanden van de conflictlanden en de zuidelijke lidstaten van Europa.

In 2013 heeft de Parlementaire Assemblee een resolutie aangenomen van **Tineke Strik** (Migration and Asylum: Mounting Tensions in the South-East Mediterranean) n.a.v. een werkbezoek aan de grens tussen Griekenland en Turkije. De resolutie riep Griekenland op om te investeren in een humaan asielsysteem en te stoppen met structurele detentie of collectief uitzetten van migranten, maar riep ook de rest van Europa op tot gezamenlijke verantwoordelijkheid voor vluchtelingen. Nadat Amnesty International begin 2014 opnieuw berichtte dat Griekse grenswachten vluchtelingen terugstuurden naar Turkije, heeft Tineke een onderhoud aangevraagd met de Griekse verantwoordelijke minister, en een nieuwe schriftelijke oproep aan de Griekse regering gedaan om het vluchtelingenrecht te respecteren.

Verder heeft de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa een resolutie van Tineke aangenomen, die het Comité van Ministers oproept om lidstaten te stimuleren te investeren in integratie en taalonderwijs, maar ook om ervoor te zorgen dat

integratietesten voor migranten geen belemmering vormen voor gezinshereniging of een permanent verblijfsrecht.

Tineke Strik was in 2013/2014 voorzitter van de programmacommissie voor de Europese verkiezingen, en voorzitter van de kandidatencommissie voor de gemeenteraadsverkiezingen voor GroenLinks Arnhem.

Ruard Ganzevoort heeft meegewerkt in de werkgroep 'Groene Waarden' van de Permanente Programmacommissie. Deze werkgroep heeft op een nieuwe manier onder woorden gebracht wat nu precies het Groen van GroenLinks inhoudt en hoe dat kiezers kan inspireren.

Margreet de Boer nam als lid van de Nederlandse delegatie deel aan twee bijeenkomsten van de Inter Parlementaire Unie, een organisatie waar parlementen van over de hele wereld bij zijn aangesloten. Tijdens de bijeenkomst in oktober 2014 sprak zij namens de Nederlandse delegatie over het centrale thema: gender equality en de bestrijding van geweld tegen vrouwen.

Marijke Vos heeft het initiatief genomen voor een expertbijeenkomst over het voorstel voor de Omgevingswet. In samenwerking met de Tweede-Kamer fractie, het Milieunetwerk en het Juristennetwerk vond een zeer boeiende en verhelderende bijeenkomst plaats, die leidde tot een aantal scherpe conclusies. Zo is volstrekt onduidelijk waarom deze zeer ingrijpende Omgevingswet nodig is, holt het wetsvoorstel de bescherming van natuur en milieu uit, tast het de inspraakmogelijkheden van burgers aan en verzwakt het de democratische controle. Alleen op het punt van ruimtelijke kwaliteit in stedelijke omgeving kan het wetsvoorstel vooruitgang betekenen.

In 2014 heeft de Eerste Kamerfractie ook een integriteitscode vastgesteld. Eerste Kamerleden houden zich aan (integriteits-)afspraken die binnen GroenLinks zijn gemaakt. Deze integriteitscode is daarop een aanvulling, ingegeven door een advies aan de Eerste Kamerfracties om een dergelijke code op te stellen. Het advies kwam voort uit een Europees Greco-rapport. De integriteitscode is op de website van GroenLinks te vinden.